

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

I

Τοῦ ἀγαπητοῦ ποιητῆ Στέλ. Σεφεριάδη

Ὁ περδινόστην κερὰ, τρελλή χαρὰ τοῦ κάμπου !
 Ἀπόψε πιά σ' ἀποζητοῦν δὴ τριγύρω τὰνθια,
 Τριανταφυλλὰ λιγνόκορμη τρέμοντας συλλογίται
 Τὸ χάδεμά σου πού χαρὰ σκορπίζει κ' εὐφροσύνη.
 Κι' δὴ αἱ μίνα στρέφονται ρωτώντας πότε θάρθῃς
 Κι' ἕνα πουλί, πού κάθησε σ' ἕνα κλαδί τοῦς λέει :
 « Τῆς θάλασσας οἱ λευκοὶ ἄφροὶ τὴν κλέβαν τὴν καλή σας ! »
 Τὸν κάμπο τότε παρατῶ, τὴ θάλασσα σιμῶνω
 Δρωμένος ἀπ' τὴν κούραση καὶ τὰ πουλιὰ ρωτάω
 Πού νῦναι ἡ περδινόστην, πού νῦναι ἡ σαστινιά μου
 Καὶ τὸ πουλάκι πού περὶ πετώντας σὺν αἰθέρα
 Μοῦ πικρολεῖ : « Τὴ λούλουδα τοῦ κάμπου τὴ στολίζουν
 Νανερὴ σὴν κάσσα τὴ λευκὴ τὴν ὄρια κοπελλοῦδα ! »
 Ἀπρίλης 1908.

II

Εἴταν κείνη πού λάτρευα σὺν ξενικῷ τραγούδι
 Πού μὰ φορὰ τὸ γέλιος καὶ μὲνε ξετρελλάνει
 Κι' ἄλλη φορὰ δὲν μπόρεσα γιὰ νὰ τὸ ξανακούσω !
 Κ' ἔχει φορὲς τὸ λαχταρῶ, θέλω μ' αὐτὸ νὰ κλάψω
 Καὶ προσπαθῶ νὰ θυμηθῶ τὰ λόγια τὸ σκοπὸ τοῦ
 Καὶ πάντα, πάντα μοναχὴ λαχτάρα μ' ἀπομένει !
 Σμύρνη, Ἀθῶνος 1908.

ΤΩΝΗΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΗΣ

ΤΑ ΣΟΦΑ ΣΚΑΛΙΣΜΑΤΑ

(ANATOLE FRANCE)

Στὸν Τάκη Ταγκόπουλο

Ἡ κουρασμένη χάρη της γλυκὰ ξαπλώθηκε
 στὴν πολυθρόνα, ἀπὸ τὸ χορὸ σὺν γύρισε, καὶ ἀνα-
 στέναξε ἐλαφρὰ τὸ γλυκὸ της τὸ στόμα. Τὰ ρόδα
 πούχε στὰ μαλλιά της ἐξεφυλλίζονταν ἕνα ἕνα κ'
 ἔπεφταν μακαμένα στὰ βυσινόχρωμα χαλιά. Ἀκόμη
 ἀντιλαλούσαν γύρω της οἱ ἁρμονίες πούχαν σκορπί-
 σει στὴν ψυχὴ της τὰ βολιά. Τὸ νταντελλένιο
 της μαντήλι δίχως νὰ νοιώσει ἐξέφυγε ἀπὸ τὰ
 δάχτυλά της κ' ἔπεσε χάμω στ' ἀκουμπηστήρια τῆς
 πολυθρόνας, πούχει παλιώσει κ' εἶδε νὰ διαβῶν
 μέσα ἀπ' αὐτὸ τὸ σπῆτι πλήσιους χρόνους· τὰ
 ὠραία μπράτσα της θερμὰ καὶ δόλογυμνα ἀκουμπήσαν
 ἐπάνω. Μονάχο του τὸ φρέμα τῆς εἶχε γλυστρήσει
 ἀπὸ τοὺς ὤμους.

..Σὲ κάθε ἀναστέναγμα τοῦ στήθους ἤρεμο βα-
 θύτερη ἡ σικὴ τῶν λουλουδιῶν ὅπου τὸ στολίζαν

δρσάτες, πού κάθε πουνὸ καὶ βράδυ σὲ ξεκουφαί-
 νουν οἱ πέρδικες...

— Ἦρθαμε, παιδιά, τώρα θὰ τσακώσετε τὸν
 Πάππα πὸ τὰ γένεια! — εἶπε γελώντας ὁ Ἀράπης
 καὶ μαϊνάρει τὸ παννὶ του.

— Ὁμορφο ταξίδι, θαρρῶ πὺς εἶδα ὄνειρο! —
 εἶπ' ὁ Γιάννης; ξετρελαμένος.

— Ὁμορφο, κύρ Γιάνγκο, μὰ νὰ διοῦμε μὴ μὰς
 βγῇ ξυνό...

— Γιατί μωρ' Ἀράπη;

— Γιὰ δὲς τὸ κείνο καὶ τὸ συννεφάκι, στὴ
 δύση πέρα... εἶναι κάτι τέτοια σιννεφάκια, πού τὰ
 φοβήθηκε τὸ μάτι μου· τὰ βλεπα στὴν ἀρχὴ σὰ μι-
 κρούλια σαμιαμύθια, πού τὰ πατῆς καὶ χάνονται,
 μὰ ὕστερς μὲ κάνανε νὰ βλαστημήσω τὴν ὥρα πού
 γεννήθηκαν!

— Τί λὲς, ἀδερφί!

— Ἀκ' τί σοῦ λέω γώ! Κοίταξε τώρα νὰ μὴ
 φάμε τὸ Φανέρι μὲ τὰ βουνά του καὶ τὰ κατσά-
 βραχα. Δέστε λίγο τὸν τόπο, καμαρῶστέ τον, γλεν-
 τήστε κῆνα δυὸ ὠροῦλες καὶ δρόμο ὕστερα! Πρὶν
 βασιλέψῃ ὁ ἥλιος νάμιστα πέρα... Δεξιά, κύρ Γιάνγκο,
 τὸ τιμόνι...

— Ἀπὸ δὴ νὰ βγοῦμε.

ἀπλονόταν, καὶ ὅσο ἔπεφτε, εἶδιδε στὸ χρῶμα τὸ ρο-
 δόλευκο τῆς σάρκας μὲ χλωμάδα κ' ἐμοιαζε τότε
 ἀπαράλλαχτα μὲ τὴ θαμπὴ ἀσπράδα πούχει ἡ
 λευκὴ καμῆλια.

*

Ἐσήκωσε τὰ χέρια της τὰ μυρωμένα καὶ τὰ-
 παλότατα κ' ἐλαφρὰ ἐλαφρότατα τὰπλεξε γύρω
 στὸ λαιμό μου καὶ ἀντήχησε ἡ φωνὴ της στὴν ψυχὴ
 μου καὶ εἶπε τῆς : « Πάντα ! »

Πίσω μας, πᾶνω ἀπὸ τὸ παιδικὸ της κεφαλάκι
 μὲ τὰ ρόδα, ἡ μεγάλη πολυθρόνα ὑψόνονταν στὸ
 σκότος ἡ παλαικὴ καὶ κάτι θλιβερὸ σὰ νῆλεγαν
 μ' ἄνηχη φωνὴ οἱ σκαλισμένες χιμαιρές πού εἶχε γιὰ
 στολισματα, οἱ ἑλλόκοτες μορφὲς τοὺς σὰ νὰ χα-
 μογελοῦσαν, ποῖος ξέρεῖ τί νὰ σκέπτονταν. Πίσω
 ἀπὸ τὰ γέρικα ρυτιδωμένα μέτωπά τοὺς ἔτσι εὐ-
 τυχημένους πού μὰς ἐθωροῦσαν, πόσες παρόμοιες
 στιγμὲς δὲ θάχαν δει τὰ δρύνα τοὺς μάτια, πόσα
 ἐρωτεμένα μπράτσα σὰν καὶ αὐτὰ πού λυώσανε στὸ
 μνήμα.

Ὅλα σφιχτὰ ἐπλέκονταν στὸν ἀγαπημένο τὸ
 λαιμό καὶ ὅλα ποθήσαν νὰ γενοῦν αἰώνιες ἀλυσίδες
 τῆς ἀγάπης! Ἀστόχαστα! καὶ δὲν ὑποψιάζονταν
 πὺς ὀλομόναχα, ποῖος ξέρεῖ, κάποιον βράδυ σταυρὸ
 στὰ στήθη ἐπάνω τὰτάραχα, θὰ ἔφευγαν γιὰ τὸ ἀγύ-
 ριστο ταξίδι σὺν τάφων τὸ σκοτάδι. — Γι' αὐτὸ οἱ
 σκαλισμένες χιμαιρές ἀκίνητες στὴν κορφή τῆς πο-
 λυθρόνας μ' εἰρωνικὸ χαμόγελο μὰς κοίταζαν. Γέ-
 ρικοι μάρτυρες καὶ σοβαροὶ τῆς γοργοπέραστης χα-
 ρὰς μὰς μὰς ἔκουαν καὶ μὰς περίπαιζαν. Αἰώνιους
 ὄρκους ἀπὸ στόματα ἐφήμερα ἔχουν πιά βρεθεῖ χρό-
 νια ν' ἀκούνε καὶ μένουν ἔτσι οἱ χιμαιρές ἀκίνητες
 καὶ μὲ τὰ μάτια τοὺς τὰ ξύλινα μὰς βλέπουν καὶ
 χαμογελοῦνε!

Κάστερο (τῆς Κρήτης)

ΛΑΛΩ

« ΤΗΣ ΑΥΓΗΣ ΚΑΙ ΤΟΥ ΔΕΛΙΝΟΥ »

ΛΙΟΥΡΡΙ

Ἀντιφρονίζει στὰ νερά τὸ ναυτερὸ λιοπύρι,
 ἄχνα δὲ βράζει τὸ χωρὶς τὰ πρόβατα σταλίζον
 κατ' ἀπὸ μὴ βαλανιδιά τὰ βόδια ἀναχαράζον,
 καὶ ὁ ἐυκολάτης ξεμετρεῖ τ' αὐλάκια πού δὲ σπείρει.

*

Κι' ἡ βοσκοπούλα, στὴ δροσιὰ πηγαίνει καὶ ἐπαλύνει
 χαϊδολογίται ἀνέμελη· κολιταὶ στὸ χορτάρι...
 πού νῆβλεπε τὸν πιστικὸ τ' ἀγένητο παληκάρι,
 π' ἀπὸ τὴ λεύκα τὴν ψηλὴ τὴ βλέπει καὶ λυγώνει...

Σμύρνη.

ΝΙΚΟΣ ΣΑΝΤΟΠΙΝΑΙΟΣ

— Στάσου νὰ πάμε πίσου, θὰ βγῇτε πὺς εὐ-
 καλα...

— Ὅχι, ἀδερφί, γιατί; ἔχει σκαλιὰ ὁ βράχος,
 δὲ βλέπει;

— Ἐχει σκαλιὰ μὰ γλυστράνε καὶ θὰ κολυμ-
 πήσετε!

— Γιὰ γέρους, μωρέ, μὰς παίρνεις; ἄραξε καὶ
 τὴ βάρκα!

Ὁ Γιάννης ἔφερε τὴ βάρκα σύρριζα στα σκα-
 λοπάτια. Ὁ Ἀράπης πετάχτην ὅζω καὶ τὴ σιγού-
 ρεψε, δίνοντας τὴ σ' ἕνα παλούκι, χαμένο καὶ ξε-
 πίτηδες. Πρῶτη πήδησε ἡ Μαριώ στὸ μονοπάτι καὶ
 πῆγε νάνεδῃ τὰ σκαλοπάτια μὰ πῆρε τὸν κατὴ
 φορο, κουτροβαλώντας, καὶ ἂ δὲν εἶταν ὁ Ἀράπης
 νὰ τὴν ἀρπάξῃ θὰ βουτούσε σίγουρα...

— Παναῖτσα μου!

— Διαόλου κόρη! Ποῖος σοῦ τὸ σφύριξε, μωρή,
 πὺς ἔγινες Μπουμπουλίνα;

— Ἀχ πὺς τρώμαξα! Πὺς χτυπᾷ ἡ καρδούλα
 μου!

— Σοῦ λένε γλυστράνε τὰ σκαλάκια, σὺ τραβᾷς
 σὰ ζουρλί!

— Κ' εἶναι βαθιὰ τὰ νερά δὴ πέρα... Γιὰ δὲς
 ρὲ Σόφο, δὲ θάναί τρεῖς ὀργυεῖς;

ἙΛΛΑΣ ΚΑΙ Ο ΚΟΙΝΩΝΙΣΜΟΣ*

§ 1.

Τὸ κοινωνικὸ ζήτημα

Τοῦ νεογενήτου ἔθνους κύριο ἰδεώδες εἶναι τὴν
 στιγμὴν αὐτὴν ἡ ἑνωσις τῶν σκορπισμένων μελῶν
 του. Στὴ Μακεδονίᾳ, στὴν Ἠπειρῷ, στὴ Θράκῃ,
 στὴ Μικρὰν Ἀσίᾳ, καὶ παντοῦ ὅπου ἑλληνικὲς ψυ-
 χὲς ζοῦν καὶ αἰσθάνονται, ἐξακολουθεῖ ἀδιάκοπα ὁ
 διὰ τὴν ἐνοποίηση τοῦ ἔθνους μὰς ἀγῶνας. Ὁ νέος
 πού γράφει τούτες τίς γραμμὰς δὲν ἀμφιβάλλει διὰ
 τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ἀγῶνος. Ἐχὼν πεποιθῆσθαι εἰς τὴν
 πραγματικὴν δύναμιν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, δὲ θεωρεῖ
 πολὺ μακρινὴ τὴν ἡμέραν πού ἡ Ἑλλάς θ' ἀναδύσῃ
 ἀκέραιη ἀπὸ τὸ βάθος τῆς ἱστορίας καὶ θὰ λάμψῃ
 κραταιὰ εἰς τὸ φῶς τῆς ἐλευθέρου ζωῆς. Ἀλλ' ὅταν
 ἡ λαμπρὰ αὐτὴ ἡμέρα σὲ γρήγορον μέλλον ἀνατείλῃ,
 ποῖο θάναί τότες τὸ ἰδεώδες τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς;
 Ὅταν ἡ Μεγάλῃ Ἰδέᾳ, ἡ ἰδέα τῆς ἐνοποίησης τοῦ
 ἔθνους πραγματωθῇ, πὺς θέλει τότες ἐκδηλωθῇ τῆς
 ἑλληνικῆς ψυχῆς ἡ αἰωνιότης; Γιατὶ βίβαια τὴ ζωὴ
 τῶν ἔθνων ρυθμίζουν κάποια ἰδανικά, πού στὰ μάτια
 τοῦ θεωρητικοῦ ἐρευνητῆ τῆς ἱστορίας φαίνονται
 σὰν ὁ λόγος ὁ τελικὸς τῆς υπάρξεως σ' αὐτὸν τὸν
 κόσμον.

Αὐτὸ εἶναι τὸ θελκτικὸν ἐρώτημα πού, ἂν ἡμ-
 πορούσαμε, θὰ ἠθέλαμε νὰ ἐρευνήσουμε, καὶ μάλιστα
 σήμερον ἐξ ἀφορμῆς τοῦ κοινωνικοῦ μὰς ζητήματος
 τοῦ κ. Γ. Σκληροῦ, καὶ τῶν συζητήσεων πού τοῦτο
 ἔδωκε ἀφορμὴ τοὺς περασμένους μῆνες στὸ «Νουμᾶ».
 Παρόμοια ἐρωτήματα εἶναι βίβαια πολὺ ἄκαιρα σή-
 μερα γιὰ μὰς, πού ἐκτὸς τῆς ἐθνικῆς μὰς ἐνότη-
 τος, μὰς ἀπασχολοῦν καὶ στοιχειώδη πολιτικὰ ζη-
 τήματα. Νομίζουμε ὅμως πού μπορούμε νὰ ἐφαρμό-
 σουμε καὶ στὴν Ἑλλάδα τοὺς λόγους τοῦ Ἰταλοῦ
 Pasquale Villari, ὅτι ἅμα λυθῇ τὸ πολιτικὸν
 ζήτημα (καὶ γιὰ μὰς τὸ ἐθνικόν), παρουσιάζεται τὸ
 κοινωνικὸ ζήτημα, ὅχι λιγώτερον σοβαρὸ, ὅχι λιγώ-
 τερο βιαστικόν. (1) Καὶ νομίζουμε αὐτό, ἐπειδὴ
 ἔχουμε καὶ τὸ παράδειγμα τῆς Γερμανίας μέχρι
 τοῦ Λασσάλ, καὶ τῆς Γαλλίας μέχρι τοῦ Saint-
 Simon.

Μὰς φαίνεται βίβαιο πού στὴν Ἑλλάδα κρύ-

* Βλ. «Νουμᾶ» ἀρ. 311.

(1) Discorso detto a Firenze il 3 novembre 1907.

— Ἀμ δὴ εἶναι σὰ νὰ ταξιδεύης μεσοπέλαγα!
 — Στοιχειωμένο εἶναι τὸ Φανέρι; δὲ βρίσκεται
 κανεὶς δὴ πέρα;

— Καπτὰν Νικόλα! Ἐ καπτὰν Νικόλα!...

Σταθῇτε, βρε παιδιά, νάνεδῷ νὰ ἰδοῦμε τί τρέχει.

Ὁ Ἀράπης ἐυπόλutos ἄρχισε νάνεδαίνη τὴν
 πίστιν ἀκάλα, τὴν ἐρῇ καὶ ἀπότομην καὶ νεροφαγω-
 μένην, σὰ νὰ σκαρφάλωνε στὸ κατάρτι του. Ὁ Γιάν-
 νης κατσάρωσε πίσω του, σὰ μαϊμού, ἀνεβαίνοντας
 καὶ αὐτὸς ἕνα ἕνα τὰ σκαλοπάτια, μὲ τὸ φόβον μὴν
 κουτροβαλήσῃ καὶ πιάσῃ ὁ λόγος τοῦ Ἀράπη. Οἱ
 ἄλλοι τριγυρίζανε τὸ μονοπάτι τοῦ βράχου, νὰ μὰ-
 θουνε καλὰ τὰ κατατόπια.

— Ἐ! ρὲ σεῖς ζαγάρια, παλιόγεροι! — ἀκού-
 στικ' ἡ φωνὴ τοῦ Γιάννη ἀπὸ πάνω — Στίς κακο-
 τοπίες, μωρέ, φαίνονται τὰ παλλικάρια!

— Ἀκου τον — εἶπ' ὁ Κώστας γελώντας — ἄκου
 τον, τὸν παλλικάρ! Σὰ βγῇ τὴν ἄπῃ κανένας
 ποντικός, θὰ δῆς τὸ Γιαννάκι μὰς νὰ πάρῃ τὴ σκάλα
 μὲ τὰ τέσσαρα!

— Ὅχι δά! Δὲν εἶναι φοβιτάρης ὁ κύρ Γιάν-
 γκος! — εἶπ' ἡ Μαριώ, τρίβοντας ἀκόμα τὸ ποδάρι
 της, πού γδάρθηκε.

— Νά, καὶ δικηγόρος του! Τί τὰ θές, τυχεροῦς